

BIULETYN SAMORZĄDOWY

Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 6(134) czerwiec 2023, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

XLVI sesja Rady Gminy

29 czerwca odbyła się XLVI sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina, podczas której debatowano nad raportem o stanie gminy, opracowanym za 2022 rok oraz zatwierdzono wykonanie budżetu za rok ubiegły.

Więcej na str. 3-6

Święto Bystrej Podhalańskiej

18 czerwca 2023 roku podczas uroczystej procesji i mszy świętej, a w godzinach popołudniowych na placu festynowym w Bystrej Podhalańskiej, odbyło się Święto Bystrej Podhalańskiej ku czci błogosławionego ks. Stanisława Pyrtka. Wydarzenie skupiało się na uczczeniu pamięci tego niezwykłego człowieka oraz wspólnym biesiadowaniu.

Więcej na str. 11-12

Zmarł śp. ksiądz Józef Stramek CRL

6 czerwca 2023 r. zmarł ks. Józef Stramek CRL. Był wieloletnim proboszczem i duszpasterzem w sanktuarium maryjnym w Gietrzwałdzie, a także cenionym kaznodzieją i duszpasterzem. Uroczystości pogrzebowe miały miejsce 12 czerwca w Sidzinie.

Więcej na str. 13

50 lat Przedszkola Publicznego w Sidzinie

Sidzińskie Przedszkole Publiczne uczy i bawi najmłodszych już od 50 lat! Obchodzony w 2023 roku jubileusz był okazją do refleksji nad upływającym czasem i wspomnień o osobach, które zostawiły trwałe ślady na kartach historii tej placówki.

Więcej na str. 8-9

90 lat OSP w Bystrej Podhalańskiej

Druhowie z Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej od 90 lat bezinteresownie niosą pomoc, ratują mienie i życie, będąc wierni hasłu: „Bogu na chwałę, ludziom na ratunek”. W niedzielę, 25 czerwca, świętowali jubileusz jednostki. Była to również okazja do wręczenia medali i wyróżnień szczególnie zasłużonym strażakom.

Więcej na str. 10-11

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 27 maja 2023 r. do 30 czerwca 2023 r.

W wymienionym okresie oprócz zarządzeń w sprawie zmian w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina i zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina, wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1. powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego na: "Budowę chodnika wraz z odwodnieniem i oświetleniem, w ciągu drogi powiatowej nr 1677K, w miejscowości Sidzina – etap II: oświetlenie",

2. powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego na: "Wykonanie otworu poszukiwawczego wód podziemnych (docelowo studni głębinowej) dla zasilenia w wodę ujęcia wody wodociągu „Centrum” w Sidzinie wraz z opracowaniem wymaganej dokumentacji",

3. ogłoszenia konkursu na stanowisko dyrektora Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej,

4. powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego na: "Remont nawierzchni dróg gminnych na terenie Gminy Bystra-Sidzina",

5. uzupełnienia składu osobowego komisji przetargowej do postępowania przetargowego na: „Budowę chodnika wraz z odwodnieniem i oświetleniem, w ciągu drogi powiatowej nr 1677K, w miejscowości Sidzina - ETAP II: oświetlenie”,

6. ustalenia Regulaminu Wynagradzania pracowników Urzędu Gminy Bystra- Sidzina,

7. uzupełnienia składu osobowego komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania przetargowego na: "Wykonanie otworu poszukiwawczego wód podziemnych (docelowo studni głębinowej) dla zasilenia w wodę ujęcia wody wodociągu „Centrum” w Sidzinie wraz z opracowaniem wymaganej dokumentacji",

8. powołania komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego,

9. powołania komisji konkursowej do przeprowadzenia konkursu na stanowisko Dyrektora Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej.

W wymienionym okresie wójt zawarł następujące umowy:

1. na użyczenie działki nr 10737/27 w Sidzinie w celu wykonania otworu poszukiwawczego wód podziemnych, a docelowo wykonania studni głębinowej do zasilania wodociągu Centrum w Sidzinie, zawarta ze Spółką Wodociągową Sidzina Centrum,

2. na monitorowanie sygnałów systemu alarmowego oraz podejmowanie interwencji w obiekcie siedziby UG Bystra-Sidzina, zawarta z firmą JORD-Ochrona z Jordanowa,

3. na dostawę mobilnego miasteczka rowerowego w ramach projektu pn. „Wyznaczenie i doposażenie przejść dla pieszych na drodze powiatowej nr 1709K oraz doposażenie szkół w narzędzia edukacyjne z zakresu ruchu drogowego w Gminie Bystra-Sidzina”, zawarta z P.P.H.U. Euroblask z Andrychowa,

4. na dofinansowanie w formie dotacji celowej wydatków bieżących w programie „Opieka 75+” na rok 2023, polegającego na organizowaniu i świadczeniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zawarta z Wojewodą Małopolski,

5. porozumienie na sfinansowanie pomocy materialnej dla uczniów z Ukrainy, zgodnie z art.53 ust.1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zawarta z Wojewodą Małopolski,

6. na sprząatanie pomieszczeń biurowych Urzędu Gminy Bystra-Sidzina, z osoba fizyczną,

7. na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania pn. Modernizacja infrastruktury drogowej Gminy Bystra-Sidzina z Rządowego Funduszu Polski Ład, zawarta z Łukaszem Wróblewski – Klaster Inwestycyjny,

8. na dotację celową na wykonanie projektu „Remont drogi powiatowej 1677K” w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z Powiatem Suskim,

9. na dofinansowanie drogi rolnej „Na Pańskim” w Bystrej Podhalańskiej (230 mb), zawarta z Wojewodą Małopolskim,

10. na nieodpłatne przekazanie na własność pętli indukcyjnej, zawarta z firmą Centes Sp. z o.o.,

11. na pomoc finansową dla jednostek OSP, na zakup odzieży specjalistycznej, zestawów PSP R1, noszy ratowniczych, zawarta z Wojewodą Małopolskim,

12. porozumienie dotyczące usunięcia kolizji urządzeń elektroenergetycznych, stanowiących własność TD - linia napowietrzna, linia kablowa w miejscowości Bystra Podhalańska, w pasie drogowym dz. 175/25, zawarta z firmą Tauron Dystrybucja,

13. na pełnienie nadzoru inwestorskiego podczas budowy chodnika wraz z odwodnieniem i oświetleniem, w ciągu drogi powiatowej nr 1677K w miejscowości Sidzina – etap II – oświetlenie, zawarta z firmą elektryczno-projektową Piotr Mikołajek z Suchej Beskidzkiej,

14. na przebudowę drogi powiatowej nr 1677K, polegającą na budowie chodnika wraz z kanalizacją deszczową, na odcinku od km 10+083,01 do km 11+179,06 oraz budową oświetlenia ulicznego o długości ok. 1400 m wzdłuż drogi powiatowej, zawarta z Zakładem Instalatorstwa Elektrycznego Karol Synowczyński,

15. na wykonanie profesjonalnych zdjęć dokumentalnych dla Gminy Bystra-Sidzina, zawarta z osobą fizyczną,

16. na przyłączenie do sieci dystrybucyjnej obiektów oświetlenia ulicznego, zlokalizowanych na działce 5205/3, 5205/3, 5230/2 w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z Tauron Dystrybucja,

17. na przyłączenie do sieci dystrybucyjnej obiektu oświetlenia ulicznego, zlokalizowanego na działce 1966/1 w Sidzinie, zawarta z Tauron Dystrybucja,

18. na udostępnienie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej w celu zabudowania i utrzymywania sieci i opraw oświetleniowych, zawarta z Tauron Nowe Technologie,

19. dwie umowy na udział w pracach Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego w Gminie Bystra-Sidzina, zawarte z osobami fizycznymi,

20. na udzielenie dotacji na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków na terenie Sidziny, zawarta z osobą fizyczną,

21. na wykonanie remontu drogi rolnej „Na Pańskim” w Bystrej Podhalańskiej, zawarta z firmą Drogbud Sobaniak Sp. z o.o

22. 11 umów na udzielenie dofinansowania na wymianę niskowydajnego i nieekologicznego kotła na paliwa stałe zawarte z osobami fizycznymi,

23. na wykonanie otworu poszukiwawczego wód podziemnych, docelowo studni głębinowej dla zasilenia w wodę bieżącą ujęcia wody wodociągu „Centrum” w Sidzinie wraz z opracowaniem wymaganej dokumentacji, zawarta z firmą Hydroel Zakład Wiertniczo-Geologiczny S.C. Janusz Dyda, Jerzy Dyda,

24. na udzielenie dotacji celowej na rzecz OSP w Bystrej Podhalańskiej na podniesienie stopnia przygotowania operacyjnego jednostki OSP, zawarta z OSP w Bystrej Podhalańskiej,

25. na udzielenie pomocy finansowej z budżetu Województwa Małopolskiego Gminie Bystra-Sidzina z przeznaczeniem dla OSP w Sidzinie na realizację zadania pn.: „Remont sali szkoleń i punktu alarmowego w budynku remizy OSP w Sidzinie”. (A.N.)

Relacja z XLVI sesji Rady Gminy Bystra-Sidzina.

XLVI sesja Rady Gminy Bystra-Sidzina odbyła się w dniu 29 czerwca 2023 r. Jednym z punktów obrad było przedstawienie Raportu o stanie Gminy Bystra-Sidzina za rok 2022. Został on opracowany zgodnie z obowiązkiem ustawowym, określonym w ustawie o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityki, programów i strategii, uchwał rady gminy. Raport co roku do dnia 31 maja przedstawia się Radzie Gminy. Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Gminy Bystra-Sidzina. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w roku 2022. Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej oceny. Raport został opracowany na podstawie materiałów przygotowanych przez Referaty Urzędu Gminy Bystra-Sidzina oraz pozyskanych z jednostek organizacyjnych gminy. Cały opracowany dokument dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy.

Podczas obrad odbyła się debata nad Raportem o stanie Gminy Bystra-Sidzina za rok 2022. Rada Gminy postanowiła udzielić Wójtowi Gminy Bystra-Sidzina wotum zaufania podejmując stosowną uchwałę. Podczas sesji rozpatrywano i zatwierdzano wykonanie przez Wójta Gminy budżetu gminy za rok poprzedni. Rada Gminy – po uprzednim zapoznaniu się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, sprawozdaniem finansowym, informacją o stanie mienia komunalnego, opinią Komisji Rewizyjnej oraz

Regionalnej Izby Obrachunkowej – udzieliła Wójtowi Gminy absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2022 rok.

Budżet Gminy Bystra-Sidzina w 2022 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Bystra-Sidzina nr XXVII/223/21 z dnia 16.12.2021 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 32 918 246,70 zł;
- realizację wydatków na poziomie 43 701 152,66 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 12 455 757,96 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 1 672 852,00 zł.

Różnica między planem dochodów, a planem wydatków wynosiła 10 782 905,96 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2022 rok. Planowana na 2022 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu, a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W 2022 roku dokonano łącznie 73 zmiany budżetu, z czego 14 uchwałami Rady Gminy Bystra-Sidzina i 59 zarządzeniami Wójta Bystra-Sidzina.

Dochody budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 43 825 603,33 zł, a ich realizacja stanowiła 111,73% planu. Dochody bieżące, zostały wykonane na poziomie 43 498 180,07 zł, a dochody majątkowe 327 423,26 zł. Udział procentowy w dochodach ogółem dochodów bieżących wyniósł 99,25%, a udział dochodów majątkowych 0,75%.

Wydatki budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 48 078 175,43 zł, a ich realizacja wyniosła 92,20% planu. Z tego wydatki bieżące wyniosły 39 007 794,03 zł, a wydatki majątkowe 9 070 381,40 zł. W wydatkach ogółem

wydatki bieżące stanowiły ponad 81%, a wydatki majątkowe prawie 19 %.

Wynik budżetu zamknął się deficytem w wysokości 4 252 572,10 zł. Deficyt został sfinansowany środkami pochodzącymi z niewykorzystanych środków na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust.1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Przychody w 2022 roku zrealizowano w łącznej kwocie 25 387 129,83 zł, (co stanowi 172,99% planu), w tym:

- nadwyżka z lat ubiegłych, pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych: 14 739 823,24 zł;

- niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych: 8 974 454,59 zł;

- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych: 1 672 852,00 zł.

Rozchody w 2022 roku zrealizowano w łącznej kwocie 1 751 586,73 zł (co stanowi 99,64% planu), w tym:

- spłata ostatniej raty pożyczki zaciągniętej w 2017 roku w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego z napędem 4x4 dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej: 66 586,73 zł;

- spłata ostatniej raty kredytu zaciągniętego w 2018 roku w Banku Spółdzielczym w Jordanowie na sfinansowanie planowanego deficytu: 1 600 000,00 zł;

- pożyczka dla Skansenu w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej na realizację operacji „Podniesienie jakości życia mieszkańców Podbabiogórza poprzez rozbudowę skansenu oraz utworzenie mobilnej strefy rekreacyjno-sportowej” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020: 85 000,00 zł.

Ponadto, w 2022 roku w ramach rozchodów, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie umorzył w kwocie 6 265,27 zł pożyczkę zaciągniętą w 2017 roku na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej.

Na koniec 2022 roku Gmina Bystra-Sidzina nie posiada zadłużenia.

Ponadto na XLVI sesji Rada Gminy podjęła uchwałę w sprawach:

1) Zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bystra-Sidzina na lata 2023-2026 .

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bystra-Sidzina w wykazie przedsięwzięć Gminy Bystra-Sidzina wprowadzono przedsięwzięcia:

- „Opracowanie dokumentacji projektowo-

kosztorysowej na budowę budynku Przedszkola Publicznego w Sidzinie” realizowane w latach 2023-2024. o łącznych nakładach finansowych w wysokości 158 000,00 zł oraz z limitami wydatków w latach 2023-2024 w wysokości 79 000,00 zł w każdym roku;

- „Modernizacja infrastruktury drogowej w Gminie Bystra-Sidzina w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych” realizowane w latach 2023-2024, o łącznych nakładach finansowych w wysokości 3 700 000,00 zł oraz z limitami wydatków w roku 2023 w wysokości 1 776 000,00 zł i w roku 2024 w wysokości 1 924 000,00 zł;

- „Nadzór inwestorski nad modernizacją infrastruktury drogowej w Gminie Bystra-Sidzina” realizowane w latach 2023-2024, o łącznych nakładach finansowych w wysokości 60 000,00 zł oraz z limitami wydatków w roku 2023 w wysokości 28 800,00 zł i w roku 2024 w wysokości 31 200,00 zł.

2) Zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina na rok 2023.

Plan dochodów budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2023 rok zwiększono o kwotę 1 560 235,31 zł. Z tego w kwocie 454 300,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na dofinansowanie zadania pn. Remont drogi gminnej w miejscowości Bystra Podhalańska oraz dochody majątkowe w kwocie 1 076 000,00 zł ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na dofinansowanie zadania pn. Modernizacja infrastruktury drogowej Gminy Bystra-Sidzina. W rozdziale *Ochotnicze straże pożarne*, zwiększono dochody bieżące o kwotę 1 935,31 zł z tytułu odszkodowania za uszkodzony budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Sidzinie. W rozdziale *Gospodarka ściekowa i ochrona wód* wprowadzono dochody bieżące w kwocie 28 000,00 zł z tytułu wywozu osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Plan wydatków budżetu Gminy Bystra-Sidzina na 2023 rok zwiększono o kwotę 3 378 543,43 zł. Zmiany wprowadzono w rozdziale *Drogi publiczne gminne*, gdzie zwiększono wydatki o kwotę 1 690 300,00 zł z przeznaczeniem na remont drogi gminnej w miejscowości Bystra Podhalańska w ramach środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz modernizację infrastruktury drogowej Gminy Bystra-Sidzina w ramach środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W rozdziale *Funkcjonowanie przystanków komunikacyjnych* zwiększono wydatki bieżące na utrzymanie przystanków na terenie Gminy Bystra-Sidzina o kwotę 17 180,82 zł, stanowiącą niewykorzystane środki w roku ubiegłym. W rozdziale *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* zwiększono wydatki majątkowe o kwotę 1 666 000,00 zł z przeznaczeniem na zakup nieruchomości, składającej się z działki położonej w Sidzinie wraz ze znajdującymi się na niej budynkami. W rozdziale *Zadania*

z zakresu geodezji i kartografii wprowadzono wydatki bieżące w kwocie 70 000,00 zł na pomoc finansową w formie dotacji celowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie wykonania dokumentacji prawnej, dotyczącej spółek leśnych, położonych w obrębie Sidziny. W rozdziale *Ochotnicze straże pożarne* zwiększono wydatki bieżące o kwotę 1 935,31 zł w ramach środków z tytułu odszkodowania za uszkodzony budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Sidzinie. W rozdziale *Przeciwdziałanie alkoholizmowi* zwiększono wydatki bieżące o kwotę 115 929,44 zł, stanowiącą niewykorzystane środki w roku ubiegłym. Z tego o kwotę 66 008,36 zł na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, oraz o kwotę 49 921,08 zł na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu. W rozdziale *Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu* zwiększono wydatki majątkowe o kwotę 28 000,00 zł z przeznaczeniem na dotacje dla mieszkańców Gminy Bystra-Sidzina na dofinansowanie wymiany niskowydajnych pieców na kotły ekologiczne, w związku z wcześniejszą koniecznością zmniejszenia planu w celu zabezpieczenia środków na wywóz osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków. W rozdziale *Oświetlenie ulic, placów i dróg* zmniejszono wydatki majątkowe o kwotę 160 000,00 zł, którą przeniesiono do rozdziału *Drogi publiczne gminne*. W rozdziale *Pozostała działalność* zwiększono wydatki bieżące na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska o kwotę 19 197,86 zł, stanowiącą niewykorzystane środki w roku ubiegłym.

Przychody budżetu Gminy Bystra-Sidzina zwiększono o kwotę 1 818 308,12 zł. Z tego zwiększono przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych, związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach o kwotę 152 308,12 zł. Dotyczy to niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatków nimi sfinansowanych w kwocie 66 008,36 zł; niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym i wydatków nimi finansowanych w kwocie 49 921,08 zł; niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z opłat i kar za korzystanie ze środowiska i wydatków nimi finansowanych w kwocie 19 197,86 zł; oraz niewykorzystanych środków z rozliczenia dochodów z opłat za korzystanie z przystanków komunikacyjnych i wydatków nimi finansowanych w kwocie 17 180,82 zł. Ponadto, zwiększono nadwyżkę z lat ubiegłych o kwotę 1 666 000,00 zł.

3) Trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania

członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Bystra-Sidzina.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Utworzenie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego stanowi ważny element gminnego systemu profilaktyki i ograniczenia problemu przemocy wobec osób i rodzin. Celem działania zespołu interdyscyplinarnego jest usprawnienie przepływu informacji, a także odpowiednie i szybkie działanie całego środowiska oraz instytucji odpowiedzialnych za pomoc i rodzinom dotkniętym przemocą.

Konieczność powołania i określania warunków funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego wynika z ustawy. W związku, iż z dniem 22 czerwca 2023 r. wchodzi w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i innych niektórych ustaw, w związku z art.9 a ust.15 wyżej cytowanej ustawy konieczne było podjęcie nowej uchwały w sprawie trybu i sposobu powołania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Bystra-Sidzina.

4) powołania przedstawiciela Rady Gminy Bystra-Sidzina do składu Rady Społecznej przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Suchej Beskidzkiej.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej w skład rady społecznej działającej w podmiocie leczniczym jako członkowie wchodzi przedstawiciele wybrani przez radę gminy.

Kadencja Rady Społecznej trwa cztery lata i kończy się z chwilą powołania nowej Rady. Zgodnie z informacją z dnia 26.05.2023 r. Starostwa Powiatowego w Suchej Beskidzkiej Wydział Bezpieczeństwa, Administracji i Spraw Obywatelskich, obecna kadencja Rady Społecznej działającej przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Suchej Beskidzkiej dobiega końca 30.08.2023 r. Delegatem Rady Gminy Bystra-Sidzina w mijającej kadencji był radny Bogusław Mazur. Rada, postanowiła w kolejnej kadencji utrzymać przedstawicielstwo w składzie Rady Społecznej dotychczasowego delegata.

5) powołania zespołu opiniującego kandydatów na ławników na kadencji 2024-2027

W bieżącym roku upływa kadencja ławników. Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie określił, że Rada Gminy Bystra-Sidzina winna wybrać na kadencję 2024 – 2027 jednego ławnika do Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej. Termin zgłaszania kandydatów na ławników na kadencję 2024-2027 przez uprawnione podmioty wyznaczony został do 30 czerwca br., a wybory ławników odbywają się najpóźniej w październiku roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników.

Przed przystąpieniem do wyborów rada gminy powołuje zespół, który przedstawia na sesji rady gminy swoją opinię o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w ustawie.

6) wyrażenia zgody na dzierżawę części działki nr ewid. 18381 położonej w Sidzinie pod zabudowę szafą telekomunikacyjną.

Rada Gminy, postanowiła wyrazić zgodę na dzierżawę gruntu w Sidzinie dotychczasowemu dzierżawcy pod zabudowę szafą telekomunikacyjną. Umożliwi to mieszkańcom korzystanie z dostępu do szybkiego Internetu.

7) ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Bystra-Sidzina.

Uchwała została podjęta w celu ujednolicenia zmian wprowadzanych do regulaminu wynagradzania nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych przez Gminę Bystra-Sidzina, przyjętego uchwałą Nr XLIII/299/14 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 18 sierpnia 2014 r. W związku z ujednoliceniem regulaminu, uwzględnione zostały zmiany wprowadzone Uchwałą NR XXXIX/313/18 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 23 sierpnia 2018 r., Uchwałą NR IX/68/19 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 24 października 2019 r., Uchwałą NR XLII/295/22 Rady Gminy Bystra-Sidzina z dnia 24 listopada 2022 r. oraz wprowadzono zmiany w kwotach poszczególnych dodatków. Dodatek funkcyjny dla dyrektorów oraz osób sprawujących samodzielne funkcje kierownicze został określony na wyższym poziomie niż obowiązujący obecnie. Dla dyrektorów przedszkoli wynosił będzie 1 200,00 zł, dla dyrektorów szkół wynosił będzie 1 900,00 zł. Na obecnym poziomie pozostał dodatek wychowawcy klasy oraz nauczyciela opiekującego się oddziałem przedszkolnym w wysokości 300,00 zł. Podniesiony został dodatek dla mentora oraz nauczyciela sprawującego funkcję opiekuna stażu do wysokości 140,00 zł. Kwotowo również określone zostały dodatki funkcyjne dla doradcy metodycznego w wysokości 140,00 zł oraz nauczyciela-konsultanta w wysokości 100,00 zł. Na tym samym poziomie pozostał dodatek za pracę w warunkach uciążliwych w wysokości 20 % wynagrodzenia zasadniczego, oraz 17% dla nauczycieli, którzy prowadzą nauczanie indywidualne ucznia zakwalifikowanego do kształcenia specjalnego i nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze z dziećmi i młodzieżą upośledzoną w stopniu głębokim. W uchwale usunięto zapisy dotyczące kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli ze specjalnego funduszu nagród. Kryteria oraz tryb przyznawania zostaną określone odrębną uchwałą. W regulaminie pozostały zapisy określające wysokość nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej

i opiekuńczej w następujących wysokościach: nagroda Wójta Gminy od 1 400,00 zł do 5 000,00 zł, nagroda dyrektora szkoły od 300,00 zł do 1400,00 zł. Określono również terminy wypłacania nagród, wskazując że nagroda może zostać wypłacona w szczególności z okazji Dnia Edukacji Narodowej, jubileuszu szkoły, zakończenia roku kalendarzowego.

8) udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Suskiego.

W związku z faktem, że Naczelnik Wydziału Geodezji Powiatu Suskiego zwrócił się do gminy z prośbą o deklarację współfinansowania w kosztach wykonania dokumentacji prawnej, dotyczącej dwóch spółek leśnych położonych w obrębie Sidziny, Rada Gminy postanowiła przekazać na ten cel kwotę 70.000 zł. Ostateczna kwota potrzebna do zrealizowania zadania będzie wiadoma po rozeznaniu i zapytaniach do firm wystosowanych przez Starostwo Powiatowe.

9) wyrażenia zgody na wykonanie prawa pierwokupu prawa użytkowania wieczystego gruntu stanowiącej działkę ewid. nr 18469/2 położoną w obrębie Sidzina, gmina Bystra-Sidzina wraz z prawem własności budynku handlowego oraz budynku wagi stanowiącym odrębną nieruchomość.

Rada Gminy postanowiła wyrazić zgodę na wykonanie prawa pierwokupu prawa użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego działkę nr 18469/2 o powierzchni 0,1572 ha położonego w miejscowości Sidzina, oraz prawa własności zlokalizowanych na powyższym gruncie zabudowań w postaci budynku handlowego oraz budynku wagi. Dotychczasowym użytkownikiem wieczystym gruntu oraz właścicielem zabudowań była Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Jordanowie, która zgodnie z warunkową umową sprzedaży dokonała sprzedaży prawa użytkowania wieczystego gruntu oraz prawa własności znajdujących się na nim zabudowań za cenę w kwocie 1.656.000,00 zł.

10) przyjęcia regulaminów korzystania z FlowParku, Skateparku i Placu Zabaw w Bystrej Podhalańskiej.

Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia regulaminu określającego zasady korzystania z FlowParku, Skateparku i Placu Zabaw w Bystrej Podhalańskiej związane jest z realizacją przez Gminę Bystra-Sidzina inwestycji budowy placu sportowo-rekreacyjnego w Bystrej Podhalańskiej. Inwestycja finansowana jest z Programu Rządowego Funduszy Inwestycji Lokalnych oraz środków własnych gminy.

W związku z powyższym należało utworzyć regulamin korzystania z infrastruktury, wskazujący sposób wykorzystania obiektu zgodny z przeznaczeniem oraz potwierdzający jego ogólnodostępność. (A.N.)

Podbabiogórski Festiwal Orkiestr Dętych w Zembrzycach

Mimo deszczowej pogody, w sobotę 24 czerwca 2023 roku, podczas pierwszego dnia obchodów Dni Gminy Zembrzyce odbyło się święto muzyki – Podbabiogórski Festiwal Orkiestr Dętych. Na zembrzyckiej scenie pojawiły się orkiestry: Orkiestra Dęta OSP w Bystrej Podhalańskiej, Orkiestra Dęta OSP w Sidzinie, Orkiestra Dęta Rytm Zembrzyce, Babiogórska Orkiestra Dęta w Zawoi, 1. Stowarzyszenie Muzyczne Śleszowice oraz Miejska

Orkiestra Dęta w Suchej Beskidzkiej.

Występujące grupy muzyczne otrzymały pamiątkowe dyplomy uczestnictwa. Każda z grup zaprezentowała różnorodny repertuar niejednokrotnie zachwycając widzów. Nie zabrakło również chwil wzruszenia. Orkiestra Dęta Rytm Zembrzyce zagrała ostatni koncert ze swoim kapelmistrzem, panem Kazimierzem Gromadą.(A.N.) Fot. S.T.

ODBIÓR ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH

Urząd Gminy Bystra-Sidzina informuje, iż odpady wielkogabarytowe w roku 2023 będą odbierane spod nieruchomości raz w roku w dniu zbiórki odpadów komunalnych według harmonogramu. Odpady wielkogabarytowe zostaną odebrane po wcześniejszym zgłoszeniu się do Urzędu osobiście do pok. nr 1 lub telefonicznie pod numerem 182681220 wew. 123. Zgłoszenia przyjmowane będą do środy poprzedzającej daną zbiórkę odpadów komunalnych.

Przypominamy, że opony z samochodów ciężarowych oraz części samochodowe (zderzaki, elementy tapicerki itp.) nie zaliczają się do odpadów komunalnych i nie są traktowane jako śmieci pochodzące z gospodarstw domowych. W związku z powyższym, winny być pozostawiane w zakładach, gdzie były wymieniane. Firmy, w których powstają w/w odpady zobowiązane są do podpisania odrębnej umowy z firmą zajmującą się ich

odbiorem. W związku z tym, takie odpady nie powinny być oddawane w ramach prowadzonej zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu RTV i AGD.

Odpadów wielkogabarytowych nie stanowią również odpady pochodzące z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz farby, kleje, lepiszcze czy inne substancje wykorzystywane w trakcie remontu. Tego typu odpady należy umieścić w odpowiednim pojemniku na PSZOK-u w Sidzinie.

Dodatkowo informujemy, iż zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny podczas odbioru powinien być kompletny (bez wymontowanych silników, zasilaczy, sprężarek itd.). Elektrośmieci mogą zawierać substancje niebezpieczne, szkodliwe dla środowiska i zdrowia ludzi, dlatego ich demontaż powinien odbywać się w zakładach przetwarzania. (J.M.)

Jubileusz 50-lecia Przedszkola Publicznego w Sidzinie

W roku 1972 została oddana do użytku nowa szkoła podstawowa, w związku z czym postanowiono w starym budynku szkoły utworzyć oddział przedszkolny. Myśl ta została zaakceptowana przez organizacje i mieszkańców Sidziny. Utworzono komitet organizacyjny, mający na celu przedstawienie władzom oświatowym propozycji zorganizowania przedszkola. Po zatwierdzeniu przez Wydział Oświaty tegoż projektu na zebraniu rodziców do przedszkola zakwalifikowano 30 dzieci z rodzin wielodzietnych oraz dzieci pracujących zawodowo matek. Ponieważ obiekt nie był dostosowany dla potrzeb małych dzieci, rodzice wykonali wiele prac i usług w czynnie społecznym. Na stanowisko kierownicze tej placówki powołano Janinę Matuszyk, po mężu Maj.

Wspomnienia pani Janiny Maj: „Pracę objęłam od 1.II 1972 roku, gdyż należało budynek przygotować na przyjęcie dzieci, a więc sprzęt, który został częściowo zakupiony przez kierownictwo szkoły, przewieźliśmy go wspólnie z rodzicami do budynku przedszkola. Następnie należało wyposażyć kuchnię, z czym również było niemało kłopotu. W Sidzinie nie było talerzy, garnuszków, łyżek, musiałam po nie jechać do Suchej Beskidzkiej, gdzie nie chciano sprzedać na rachunek, gdyż towar ten był limitowany. Dopiero po interwencji Wydziału Oświaty towar został sprzedany dla przedszkola.” Na stanowisko kucharki została zatrudniona pani Stanisława Bąk, a pół etatu sprzątaczką objęła pani Maria Maj, po mężu Smętek.

Obie panie były w przedszkolu od początku aż do momentu przejścia na emeryturę. 3 III 1972 r. dzieci po raz pierwszy przyszły do przedszkola. Wspomniana już pani Janina Maj była pierwszym kierownikiem, nauczycielem oraz intendentem w nowo powstałym przedszkolu. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu, dobrej współpracy z rodzicami oraz poparciu radnych, przedszkole w Sidzinie cały czas funkcjonowało i z roku na rok zwiększała się liczba uczęszczających dzieci. Pani Janina Maj funkcję dyrektora tej placówki pełniła do 2001 roku. Od 2001 do 2022 nowym dyrektorem została pani Barbara Krupa. Długoletnia kadencja pani Barbary obfitowała w różnorodne przedsięwzięcia, między innymi kapitalny remont i rozbudowę budynku przedszkola, przeprowadzony w latach 2008-2011.

Za modernizację i rozbudowę, Przedszkole Publiczne w Sidzinie zostało finalistą Konkursu Modernizacja Roku 2011. Po rozbudowie została zwiększona ilość oddziałów

z 2 do 6. Przez cały okres pełnienia funkcji dyrektora pani Barbara Krupa dbała o dobry wizerunek przedszkola, promowała placówkę w lokalnej społeczności, oraz aktywnie współpracowała z lokalnymi organizacjami na rzecz rozwoju dzieci i samej placówki. Obecnie funkcję dyrektora sprawuje pani Zofia Bylica, długoletni pracownik Szkoły Podstawowej nr 2 im. ks. J. Trzopińskiego w Sidzinie. Po zamknięciu placówki pani Zofia Bylica rozpoczęła pracę w tutejszym przedszkolu jako logopeda. Od 1 września 2022 r. objęła stanowisko dyrektora Przedszkola Publicznego w Sidzinie. W chwili obecnej do przedszkola uczęszcza 151 dzieci, a od września bieżącego roku, będzie uczęszczało 168 dzieci i zostanie utworzonych 7 oddziałów. Przez cały okres działalności placówki, przedszkole uczestniczyło i nadal bierze udział w licznych konkursach i projektach, poczynając od gminnych po kuratorskie.

Jubileusz 50-lecia Przedszkola Publicznego w Sidzinie.

Początek czerwca, to nie tylko zapowiedź zbliżających się wakacji, w tym roku to również okazja do świętowania wspianego jubileuszu Przedszkola Publicznego w Sidzinie. W roku szkolnym 2022/23 przypada 50 rocznica działalności przedszkola na terenie Sidziny. Pomimo trudnych czasów, nasi przodkowie podolali trudom towarzyszącym tworzeniu tej placówki. Nieprzerwalnie od 50 lat placówka prowadzi swą działalność opiekuńczo – wychowawczą – dydaktyczną. Z biegiem lat placówka została rozbudowana, z roku na rok przybywa też przedszkolaków, które chętnie uczęszczają do przedszkola.

2 czerwca do Przedszkola Publicznego w Sidzinie od samego rana przybywały pięknie wystrojone dzieci oraz dostojni goście, którzy zechcieli zaszczyścić jubileusz swoją obecnością w tym także ważnym dniu dla przedszkola i całej społeczności Sidziny. Obecny był wójt Gminy Bystra-Sidzina Stanisław Tempka, przewodniczący Rady Gminy Krzysztof Drobny, proboszcz Parafii Sidzina Józef Bafia, radni Gminy Bystra-Sidzina, pracownicy Referatu Oświaty Gminy Bystra-Sidzina, poprzedni wójt Aureliusz Kania, dyrektor przedszkola w Bystrej Podhalańskiej Maria Drobna, dyrektor Szkoły Podstawowej w Sidzinie Mieczysław Matyasik, sołtys Sidziny Kazimiera Czarna, dyrektor GOKPTiS Teresa Turowska, przewodnicząca Związku Podhalan Barbara Powalacz, dyrektor Biblioteki

Publicznej Małgorzata Wiertelczyk, dyrektor Skansenu Jadwiga Czarny, przedstawiciele instytucji z którymi przedszkole współpracuje, emerytowana dyrektor przedszkola Barbara Krupa, emerytowani pracownicy placówki, rodzice, nauczyciele oraz pracownicy obsługi.

Część oficjalną rozpoczęła pani dyrektor Zofia Bylica, przedstawiając rys historyczny przedszkola, oraz poprzednich dyrektorów placówki. Następnie głos zabrali goście, pan wójt Gminy Bystra-Sidzina Stanisław Tempka, przedstawiciel Związku Podhalan Maciej Motor-Grelok, proboszcz Józef Bafia oraz kierownik referatu oświaty pani Bożena Cempura. Po zakończeniu części oficjalnej głos zabrały dzieci. To właśnie mali artyści uświetnili uroczystość radosnymi piosenkami, barwnymi tańcami. Dzieci zaprezentowały umiejętności recytatorskie wygłaszając wiersze Doroty Gellner, oraz talent aktorski przedstawiając współczesną wersję Kopciuszka. W przerwach między występami można było zobaczyć film, w którym główne role zagrali mieszkańcy Sidziny, którzy byli jednymi z pierwszych absolwentów sidzińskiego przedszkola, oraz emerytowana już pani nauczyciel przedszkola. Dzieci swymi występami obudziły wspomnienia dzieciństwa naszych gości i zebrały gromkie brawa. Na zakończenie pani dyrektor z panią intendentką i przedszkolakami wjechały na salę z tortem. Po występach dzieci, goście udali się na uroczysty obiad, zwiedzanie przedszkola i wystawy zdjęć. Można było również prześledzić historię przedszkola na kartach kronik przedszkolnych. Następnie goście wpisali się do książki pamiątkowej. Placówka od przybyłych gości otrzymała piękne prezenty, które zostały przekazane do wszystkich grup przedszkolnych. (Z.B.) Fot. A.N.

Automatyczny Defibrylator Zewnętrzny

Remiza strażacka w Bystrej Podhalańskiej wzbogaciła się o nowe urządzenie - zakupiony z funduszu sołeckiego AED, czyli automatyczny defibrylator. Urządzenie zostało zamontowane przy bramach garażowych na remizie, by w razie potrzeby mógł po nie sięgnąć każdy potrzebujący. Oznakowane urządzenie jest ogólnodostępne, a otwarcie kapsuły uruchamia syrenę alarmową i powiadomia strażaków jednostki OSP. Podczas festynu Święta Bystrej Podhalańskiej i obchodów 90-lecia OSP w Bystrej Podhalańskiej, dla wszystkich zainteresowanych, przeprowadzone zostały pokazy i szkolenia z użyciem AED.

AED to skrót od angielskiego terminu "Automated External Defibrillator", co można przetłumaczyć jako "Automatyczny Defibrylator Zewnętrzny". Jest to przenośne urządzenie medyczne, które używane jest do resuscytacji osoby z zatrzymaniem krążenia spowodowanym migotaniem komór lub częstoskurczem komorowym serca.

Urządzenie jest zaprojektowane tak, aby umożliwić jego użycie przez osoby nieposiadające wiedzy medycznej. Posiada elektrody, które umieszcza się na klatce piersiowej pacjenta. Następnie AED automatycznie analizuje rytm serca i, jeśli wykryje nieprawidłowości, może dostarczyć elektryczny impuls defibrylacyjny w celu przywrócenia normalnego rytmu serca. Jest stosowany w nagłych przypadkach zatrzymania krążenia, takich jak nagły zawał serca, który może prowadzić do migotania komór. Migotanie komór to nieregularne i chaotyczne skurcze mięśnia sercowego, które uniemożliwiają efektywne pompowanie krwi. W takiej sytuacji defibrylacja, czyli dostarczenie kontrolowanego impulsu elektrycznego, może pomóc w przywróceniu regularnego rytmu serca.

AED jest szeroko stosowany w miejscach publicznych, takich jak lotniska, centra handlowe, szkoły, hotele czy siłownie, ze względu na swoją prostotę obsługi i potencjalne znaczenie dla udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej. W przypadku nagłego zatrzymania krążenia związanego z migotaniem komór, wczesne użycie AED może zwiększyć szanse przeżycia osoby doznającej zatrzymania krążenia przed przybyciem profesjonalnej pomocy medycznej.

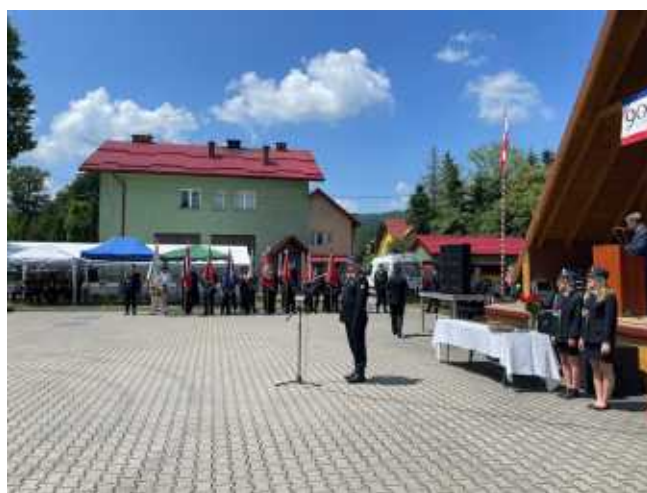

90 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej

25 czerwca uroczystie obchodzono jubileusz 90-lecia powstania jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bystrej Podhalańskiej.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą pod przewodnictwem ks. proboszcza Adama Byrskiego, będącego zarazem kapłanem ZOŚPRP w Bystrej-Sidzinie, a kazanie wygłosił ks. Mateusz Wójcik.

Po nabożeństwie druhowie udali się na plac festynowy gdzie miała miejsce część oficjalna uroczystości, którą uświetniała Orkiestra OSP Bystra Podhalańska pod batutą kapelmistrza dh. Szymona Piątka. Apel rozpoczął się od złożenia raportu przez dowódcę uroczystości dh. Romana Kudzię, a meldunek przyjął Komendant Powiatowy PSP w Suchej Beskidzkiej bryg. Krzysztof Okrzesik. Przeglądem

pododdziałów Komendant Powiatowy PSP rozpoczął apel, po którym nastąpiło uroczyste podniesienie flagi państwowej na maszt i odegranie hymnu.

Z okazji jubileuszu w uznaniu zasług dla ochrony przeciwpożarowej zostały wręczone odznaczenia. Brązową odznakę „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” nadaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji otrzymał dh. Marcin Błachut. Odznaką Honorową „Zasłużony dla Pożarnictwa powiatu suskiego” odznaczeni zostali: dh. Krzysztof Drobny, dh. Kazimierz Kowalczyk, dh. Józef Śliwiński, dh. Wiesław Morawka, dh. Józef Hopciaś oraz dh. Jan Kulka. Natomiast radna Sejmiku Województwa Małopolskiego Danuta Kawa wręczyła jednostce Nagrodę Samorządu Województwa Małopolskiego w postaci Srebrnego Medalu „Polonia Minor”.

Uhonorowane zostały również instytucje i osoby wspierające OSP w Bystrej Podhalańskiej: Komendant Powiatowy PSP w Suchej Beskidzkiej bryg mgr inż.

Krzysztof Okrzesik, Radna Sejmiku Województwa Małopolskiego Pani Danuta Kawa, Wójt Gminy Bystra-Sidzina Pan Stanisław Tempka, Rada Gminy Bystra-Sidzina, Bank Spółdzielczy w Jordanowie, Gminny Ośrodek Kultury Bystra-Sidzina, Państwo Helena i Adam Gałka, Państwo Agnieszka i Marcin Gałka, Państwo Józefa i Tadeusz Błachut, Państwo Urszula i Piotr Suwaj, Państwo Katarzyna i Rafał Pytel, Państwo Dorota i Józef Lipa, Państwo Anna i Tomasz Kojas, Państwo Helena i Ryszard Ptaś, Państwo Sylwia i Paweł Bednarz, Państwo Janina i Józef Syc, Państwo Anna i Krzysztof Kulka, Państwo Bożena i Wojciech Szewczyk, Pan Grzegorz Gurka.

Po części oficjalnej rozpoczęła się część artystyczna w trakcie której swoje występy zaprezentowały dzieci z Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej oraz Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej. W czasie festynu został rozstrzygnięty konkurs plastyczny organizowany przez OSP, a wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody. (OSP-FB) Fot. G. Karkoszka

Święto Bystrej Podhalańskiej

18 czerwca 2023 roku miały miejsce coroczne obchody Święta Bystrej Podhalańskiej ku czci błogosławionego ks. Stanisława Pyrtka. Wydarzenie skupiało się wokół pamięci tego niezwykłego człowieka oraz na wspólnym świętowaniu mieszkańców i sympatyków Bystrej Podhalańskiej.

Rozpoczęcie uroczystości nastąpiło o godzinie 10:30, gdy wszyscy zebrani spotkali się przy kaplicy bł. ks. Stanisława Pyrtka na roli Pyrtkowej Dolnej, w miejscu gdzie stał kiedyś rodzinny dom ks. Stanisława. Stamtąd, na czele pocztów sztandarowych i orkiestry dętej, wyruszyła uroczysta procesja do kościoła parafialnego pw. św. Marcina, gdzie o godzinie 11:00 odprawiona została uroczysta msza święta. Podczas homilii, ksiądz proboszcz przypominał postać bł. ks. Stanisława Pyrtka oraz jego ważną rolę w historii lokalnej społeczności.

Po mszy św. o godz. 14:30 na placu festynowym, rozpoczęła się część artystyczna. W programie znalazły się

występy Orkiestry Dętej OSP w Bystrej Podhalańskiej, dzieci z Przedszkola Publicznego i Szkoły Podstawowej, które zaprezentowały swoje umiejętności artystyczne. Dodatkowo, dla miłośników folkloru, zespół "Holniki"

przedstawił wyjątkowy repertuar muzyczny. Ze swoim programem wystąpiły także panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Bystrzanki”. Podczas imprezy prowadzone były warsztaty przez członków Stowarzyszenia „Tradycja i Natura” i Oddziału Związku Podhalan, podczas których można było nauczyć się wiać wianki z żywych roślin i robić piękne kwiaty z bibuły. Dodatkową atrakcją dla najmłodszych było fantazyjne zdobienie buzi farbami i słodki poczęstunek. Na stoisku kulinarnym pań z KGW „Bystrzanki” skosztować można było tradycyjnych, regionalnych przysmaków.

Podczas świętowania nie zabrakło również pokazu OSP w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Druhowie prezentowali m.in. nowe urządzenie, zamontowane na budynku remizy - AED, czyli automatyczny defibrylator.

Wszystkim biesiadnikom czas umilała muzyka na żywo w wykonaniu zespołu "Walor", a dla najmłodszych przygotowane zostały bezpłatne dmuchane zjeżdżalnie, które dostarczyły dzieciom mnóstwo radości i rozrywki.

Dodatkową atrakcją tego dnia była inscenizacja Oddziału Związku Podhalan i zespołu Bystrzański Groń pt. "Babski comber", która zapewniła dawkę humoru dla wszystkich obecnych. Przedstawienie w żartobliwy sposób przybliżyło dawny zwyczaj o tym, jak kobiety świętowały zakończenie karnawału.

Święto Bystrej Podhalańskiej ku czci błogosławionego ks. Stanisława Pyrtka każdego roku jest doskonałą okazją, aby spotkać się z innymi mieszkańcami, spędzić miłe chwile, a przy okazji celebrować lokalną historię i tradycję. (A.N.) Fot. O/ZP

Z działalności KGW "Bystrzanki"

Święto Bożego Ciała

Tradycyjnie, jak co roku obchodzona jest uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa, tzw. Boże Ciało. W uświetnieniu procesji zaangażowani są parafianie i lokalne organizacje. Nie mogło zabraknąć także udziału pań z KGW Bystrzanki w odświętnych strojach. (B.K.) Fot. KGW

"Wianki na ostatni Nieszpór"

Tradycyjnie, w parafiach po nabożeństwie kończącym Oktawę Bożego Ciała święcone są wianki, które wg. dawnych zwyczajów po błogosławieństwie wieszane były na ścianie domu w okolicy drzwi. Święcone zioła i kwiaty palono w czasie burzy albo używano przy chorobach ludzi i zwierząt. W tym roku panie z KGW Bystrzanki w czwartek, ósmego dnia po święcie Bożego Ciała, wiały wianki z uczniami klas III Szkoły Podstawowej w Bystrej Podhalańskiej z przyniesionych przez dzieci kwiatów, ziół i roślin. Zaangażowanie dzieci podczas wspólnej pracy przyniosło znakomite efekty w postaci wielobarwnych wianków. (B.K.) Fot. KGW

Zmarł ksiądz Józef Stramek

W wieku 88 lat i po 63 latach kapłaństwa, zmarł śp. ksiądz Józef Stramek CRL z Sidziny.

Ks. Józef urodził się 18 lutego 1935 roku w Sidzinie na Podhalu, jako syn Franciszka i Bronisławy z domu Lipka. Szkołę podstawową ukończył w rodzinnej miejscowości. Szkołę stopnia średniego rozpoczął w Niższym Seminarium Duchownym Salwatorianów, a po jego rozwiązaniu przez władze państwowe w 1950 roku wstąpił do Zakonu Kanoników Regularnych. Nowicjat odbył w klasztorze krakowskim pod kierunkiem ks. Teofila Widelki. Śluby zakonne czasowe złożył 22 września 1951 roku, śluby zakonne uroczyste trzy lata później na ręce prepozyta i prowincjała Emila Klenarta. Po złożeniu ślubów czasowych kontynuował naukę w seminarium humanistycznym w Krakowie, prowadzonym przez Misjonarzy Wincentego a Paulo. Studia filozoficzne ukończył w Kolegium Jezuitów, natomiast studia teologiczne w Kolegium Dominikanów w Krakowie. Święcenia Kapłańskie przyjął 12 marca 1960 roku w kościele franciszkanów w Krakowie z rąk biskupa Karola Wojtyły.

Po święceniach, w latach 1960-1965 pozostał w Krakowie pracując jako katecheta. W 1965 roku został skierowany do Elku z obowiązkami wikariusza i katechety szkół średnich. W latach 1967-1970 był również przeorem elckiego konwentu. Pracując w Elku, udzielał się także jako kapelan tamtejszych sióstr benedyktynek misjonarek. W strukturach dekanatu elckiego pełnił obowiązki notariusza. W czerwcu 1975 roku otrzymał nominację na proboszcza parafii Bożego Ciała w Krakowie. Obradująca w kwietniu 1976 roku w Krakowie kapituła prowincjalna powierzyła mu urząd prepozyta klasztoru krakowskiego, funkcję definitora prowincjalnego przy równoczesnym zachowaniu probostwa. Obowiązki prepozyta pełnił przez dwie kadencje, tj. do kapituły prowincjalnej w 1982 roku. W okresie jego prepozytury zakończono remonty w klasztorze i rozpoczęto restaurację wnętrza kościoła Bożego Ciała. Jego starania o klasztor i parafię, gorliwość duszpasterską, udział w życiu Kościoła lokalnego dostrzegł kard. Franciszek Macharski, powierzając mu urząd dziekana dekanatu kazimierzowskiego w Krakowie. Był też członkiem Rady Kapłańskiej i innych komisji diecezjalnych, brał udział w pracach synodu. Dał się poznać jako dobry kaznodzieja i rekolekcjonista. Wygłosił wiele serii rekolekcji w różnych parafiach, klasztorach żeńskich i męskich oraz dla kapłanów w kraju, rekolekcje w parafiach polonijnych

w Anglii. W 1992 roku rektor Seminarium Metropolitalnego w Krakowie zlecił mu przeprowadzenie dorocznych rekolekcji także dla seminarzystów. Udzielał się w duszpasterstwie pielgrzymkowym, prowadząc regularnie pielgrzymi z krakowskiego Kazimierza do Kalwarii Zebrzydowskiej, do Rzymu i innych miejsc. W okresie przemian solidarnościowych brał regularnie udział w Mszach celebrowanych w Krakowie w intencji Ojczyzny, wspierał działania protestujących robotników. Rozwinął przy parafii sieć duszpasterstw specjalistycznych, m.in. duszpasterstwo narzeczonych i małżeństw, duszpasterstwo trzeźwości, duszpasterstwo charytatywne, duszpasterstwo liturgiczne. Duszpasterstwo narzeczonych zasłużyło się prowadzeniem katechez przedmażeńskich, zaś duszpasterstwo charytatywne szerokim wachlarzem pomocy ludziom będącym w potrzebie.

Po ustąpieniu z urzędu prepozyta pozostał na stanowisku proboszcza parafii Bożego Ciała i definitora prowincjalnego. Kapituła prowincjalna w 1988 roku ponownie wybrała go definitem i dodała urząd ekonoma prowincjalnego. Prowincjał Stanisław Więzik mianował go swoim zastępcą. Z urzędu ekonoma prowincjalnego zrezygnował w 1991 roku, obowiązki zastępcy prowincjała pełnił do kapituły prowincjalnej w lutym 1994 roku. W 2000 roku został zwolniony z urzędu proboszcza parafii Bożego Ciała, a w 2002 roku przeniesiony z Krakowa do Gietrzwałdu na stanowisko proboszcza tamtejszej parafii. Funkcję proboszcza sprawował tam do 2012 roku. Tam też spędził ostatnie lata życia, sprawując posługę duszpasterską. Jego pasterska troska, którą otaczał przybywających do Gietrzwałdu pielgrzymów jest znana w Polsce ale także poza granicami naszej Ojczyzny.

Pożegnanie śp. ks. Józefa Stramka CRL miało miejsce w Gietrzwałdzie, a także w Krakowie, gdzie zostały odprawione msze święte w intencji zmarłego. Główne uroczystości pogrzebowe odbyły się 12.06.2023 w Sidzinie. mszy świętej przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz.

Nowa publikacja o trudach życia codziennego w czasie I wojny światowej

109 lat temu, 28 lipca 1914 r., wybuchła I wojna światowa. Przez wówczas żyjących, naszych przodków była nazywana Wielką Wojną. Określenie to, dotyczyło zarówno zaangażowanych w nią ludzi, środków, jak i ogromu spustoszeń, których dokonała. Działania wojenne toczyły się także na ziemiach polskich, a ich skutki nie ominęły polskiej wsi i terenu Podbabiogórze.

W czasie I wojny światowej poległo, zmarło lub zaginęło bez wieści tysiące Polaków służących w armiach państw zaborczych. Wśród nich byli także mieszkańcy Sidziny i okolicznych miejscowości. W tym wszystkim nie można jednak zapominać o ważnej kwestii, że poza tymi wydarzeniami toczyło się życie codzienne. Wojna odcisnęła ogromne piętno na zwykłych ludziach, również mieszkańcach podbabiogórskich wsi.

Życie ludzi zmieniało się diametralnie. Pierwsza wojna światowa uderzyła w ludność wiejską z wyjątkową siłą. Kryje się za tym ogromna fala głodu, nędzy i ludzkiego cierpienia. Nie dość, że w schyłkowych dniach konfliktu hektary ziemi uprawnej leżały odłogiem, to jeszcze walczące strony dokonywały masowych rekwizycji. Z uwagi na pogarszające się techniczne warunki uprawy i brak rąk do pracy, po tym jak młodzi mężczyźni zostali powołani do walki, znacznie zmalał areal zasiewów podstawowych zbóż (pszenicy, żyta, owsa i jęczmienia) oraz ziemniaków. Szacuje się, że w całym kraju łączna produkcja rolna spadła o mniej więcej połowę w stosunku do poziomu sprzed wybuchu wojny. To zaś windowało ceny nawet najbardziej podstawowych towarów i zmuszało, zwłaszcza najbiedniejszych, do zmagania się z klęską głodu. Chłopi byli narażeni ponadto na rabunki, jak również kontrybucje nakładane przez walczące strony.

Wydana przez Gminę Bystra-Sidzina w 2023 roku publikacja, autorstwa Tadeusza Uczniaka pt. „Sytuacja mieszkańców Sidziny i okolicznych miejscowości podczas I wojny światowej w kronikarskim ujęciu”, jest zbiorem informacji o sytuacji ludzi mieszkających na naszym terenie, którym przyszło zmagać się z trudami życia podczas trwającej I wojny światowej. Opracowanie zawiera szereg cytatów z okolicznych kronik szkolnych i parafialnych, stanowiących cenne źródło informacji o panujących wówczas warunkach życia codziennego, wymogach i ograniczeniach, jakie stawiała przed społeczeństwem sytuacja wojny.

Warto pielęgnować i utrzymywać dostępne informacje o naszym regionie dla przyszłych pokoleń, by ocalić od zapomnienia dostępne informacje, dotyczące trudów życia naszych przodków. Wiedza o historii swojej okolicy, a także dziedzictwie kulturowym wpływa na

kształtowanie i utrwalanie poczucia przynależności do danego regionu i sprzyja zakorzenieniu w tzw. małej ojczyźnie. Informacje, które zostały zebrane z różnych źródeł w wydany opracowaniu, stanowią cenną lekcję historii o regionie i pozwalają spojrzeć na swoje otoczenie, najbliższe środowisko z perspektywy wspólnoty kształtowanej przez określone czynniki i wpływy wydarzeń historycznych, w tym także wojny.

Opracowanie autorstwa Tadeusza Uczniaka, pt. „Sytuacja mieszkańców Sidziny i okolicznych miejscowości podczas I wojny światowej w kronikarskim ujęciu” dla czytelników, dostępne jest w Gminnej Bibliotece Publicznej w Sidzinie oraz Filii Biblioteki w Bystrej Podhalańskiej. (AN.)

NAUCZANIE W OKRESIE OKUPACJI W GMINIE BYSTRA

Z uwagi na przypadający w dniu 1 września 1939 roku pierwszy piątek, rozpoczęcie nowego roku szkolnego miało się odbyć w poniedziałek 4 września. 2 września 1939 r. do Bystrej wkroczyły wojska niemieckie. Znaczna część wystraszonych mieszkańców uciekła ze wsi, zabierając z sobą dzieci i niewielki dobytek. Część skryła się w pobliskich lasach, wąwozach i dolinach. Niektórzy udali się w okolice Wieprzca, Łętowni i w dalsze rejony. Nauka szkolna została zawieszona do 6 listopada 1939 roku, kiedy to na polecenie wójta Gminy Bystra Józefa Budy, uczniowie powrócili do szkoły.

Rozporządzeniem Generalnego Gubernatora z 26 października 1939 roku gmina Bystra została włączona do utworzonego przez okupanta Starostwa Nowy Targ (Kreishauptmannschaft Neumarkt), którego Starostą został Niemiec dr Edward von Dewitz. Ze szkół nakazano usunąć wszelkie symbole narodowe: polskie emblematy, nazwiska zasłużonych Polaków. Polskie podręczniki miały być protokolarnie przekazane na przechowanie wójtom. Nauka geografii została ograniczona do geografii fizycznej. Lekcje języka polskiego zostały ograniczone tylko do nauki czytania i bezbłędnego pisania, a z matematyki do liczenia. Usunięto nauczanie historii. Zabroniono w modlitwie wymawiać wezwania „Królowo Korony Polskiej”. Religii mogli uczyć księża tylko z niemieckiego podręcznika. Zabroniono udzielania prywatnych lekcji dwóm i większej ilości uczniów. Nie wolno było organizować zebrań dla rodziców. Nauczyciele zostali zobowiązani do przekazania uczniom, a przez nich rodzicom, że przyczyną upadku państwa polskiego była „stronniczość niezdolnego polskiego rządu i podtrzymującego go feudalnego położenia, dlatego został uchylony niezdolny, dlatego niemożliwy do utrzymania stan”¹.

Warto wiedzieć:

Nadzór nad szkolnictwem z ramienia nowotarskiego okupacyjnego starostwa sprawował Urząd Szkolny (Schulamt), kierowali nim: od 7 lutego 1940 r. R. Leopold, następnie od końca 1942 r. St. Gąsiorek, a do wyzwolenia J. Deckelman. Bezpośredni nadzór nad szkołami objęli powiatowi i miejscy radcowie szkolni, którzy zgodnie z rozporządzeniem o strukturze zarządu szkolnego

mogli zatrudniać do pomocy inspektorów szkolnych. W myśl owego rozporządzenia w nowotarskim Schulamcie zatrudniono dwóch inspektorów: Pafnucego Czapryna (Ukrainca) oraz Piotra Rafę (wizytatora ministerialnego szkół handlowych), sekretarzem mianowano Franciszka Kleina, byłego nauczyciela z Klikuszowej.

W roku 1940 nakazano, by w nauczaniu religii naukę ograniczono do spraw czysto religijnych, bez akcentów narodowych i politycznych. Od 1941 roku ograniczono naukę do podręcznika „Łatwe rachunki dla pierwszej klasy szkół powszechnych”. Nauczyciel języka polskiego zobowiązany był do prenumerowania miesięcznika „Stern”², który był obowiązkową lekturą dla uczniów. Szkoła zobowiązana została do organizowania zbiórki ziół, kości, złomu, szmat, szkła, minerałów, tępienia much, komarów, zbierania w promieniu 1 km od torów kolejowych i gościńca stonki ziemniaczanej, zwanej chrząszczem kolorado. Nakazano zakładanie hodowli jedwabników oraz pszczół. W Bystrej pola zabrane Józefowi Goldmanowi (Żydowi, który prowadził piekarnię na roli Jaskółkowej Górnej) i Wojciechowi Kojsowi przeznaczono pod uprawę rośliny zwanej koksagisem, z której miano produkować gumę. Nauka w szkole była przerywana kilkakrotnie, gdyż sale lekcyjne były przeznaczane na pomieszczenia dla rekonwalescentów niemieckich, podobnie było z dworem. Z powodu braku opału w 1943 zarządzano „ferie opałowe”. W roku 1944 szkoła zajęta była dla rannych żołnierzy w bitwach na terenach byłego Związku Radzieckiego.

¹ Z zapisu kroniki szkolnej w Bystrej

² Zlikwidowane podręczniki do języka polskiego próbowano zastąpić miesięcznikiem „Stern” dla klas V-VII i „Mały Ster” dla klas II-IV. Od 1941 r. wprowadzono do szkół zawodowych czasopismo „Zawód i życie”. Na treść pisma pt. Ster składały się opowiadania, wiersze, informacje, m. in. o kulturze niemieckiej i sławnych Niemcach, polityce oświatowej okupanta, które w umiejętny sposób miały kształtować postawę posłuszeństwa i uległości wobec narodu panów. Ster był lekturą obowiązkową. Według zarządzenia władz szkolnych z roku 1940 miał pełnić funkcję, nie tylko pisma szkolnego dla dzieci od lat 9 do 14, ale także czytanek zastępujących brak odpowiednich podręczników do nauki języka polskiego dla klas III, IV, V, VI, VII szkoły powszechnej.

Zarządzeniem Urzędu Szkolnego w Nowym Targu z 10 listopada 1941 roku (ZV. p 4813/41) zakazano w nauczaniu religii używania innych podręczników niż zatwierdzone przez władze okupacyjne. Pismem z 4 grudnia 1941 roku (Z- Z- A 5507/41) zatwierdzona została „Biblia dla polskich fachowych i zawodowych szkół powszechnych”.

Warto wiedzieć:

Zarządzenie z przełomu 1940/41 r. zobowiązywało nauczycieli do składania przyrzeczenia wierności władzy administracyjnej. Tekst zarządzenia brzmiał następująco: „Zobowiązuje się moje obowiązki służbowe w posłuszeństwie wobec niemieckiej administracji wiernie i sumiennie wypełniać. Złożoną wobec byłego państwa polskiego lub jej organów lub wobec którejkolwiek politycznej organizacji przysięgą wierności albo przysięgą służbową lub odpowiednim zobowiązaniem służbowym nie uważam się związanym”.

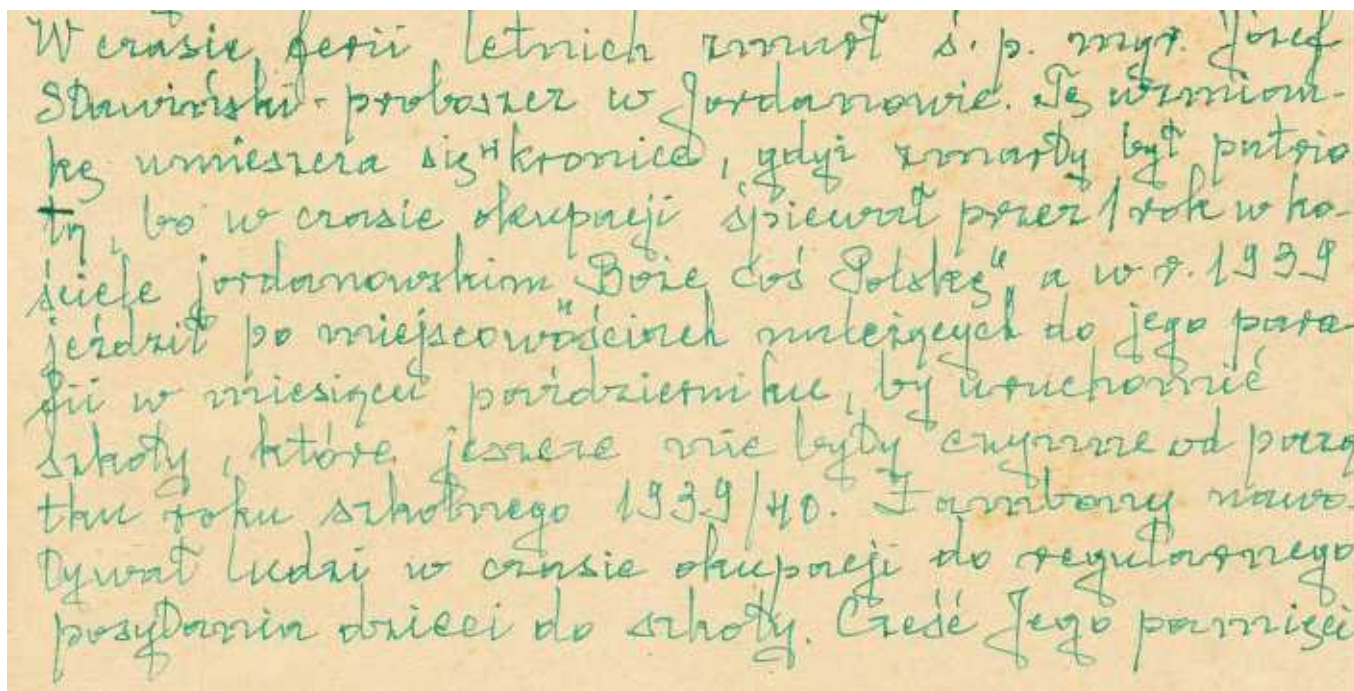
Urząd Szkolny w Nowym Targu pismem z 12 maja 1942 roku (Gesch. Z. V p.u.- 1826/42) zabronił „nawet w wyjątkowych wypadkach udzielania sal szkolnych na niedzielne nabożeństwa”. Żądano punktualnego nadsyłania wykazu godzin religii. Inspektor szkolny w Nowym Targu, Pafnucy Czuprun, okólnikiem z 17 marca 1943 roku zarządził przełożenie na niedzielę święta: Trzech Króli, Wniebowstąpienia, Bożego Ciała, Wszystkich

Świąt.

Okupacyjne władze oświatowe dokonywały wizytacji szkół pod względem pracy dydaktyczno-wychowawczej jak i kontroli wykonywania zarządzonych nakazów i zakazów, w tym również tego, czy w święta przeniesione na niedzielę, odbywa się nauka.

Należy zaznaczyć, że kościół jordanowski, do którego należeli Bystrzanie, od początku okupacji był ostoją odważnego patriotyzmu. Proboszcz, ks. Józef Sławiński z organistą Władysławem Kruszewskim, przez rok śpiewali „Boże coś Polskę”, do czasu ostrzeżenia o możliwych „kapusiach” w kościele. Ks. Sławiński w 1939 roku osobiście jeździł po wsiach i zachęcał ludzi do posyłania dzieci do szkoły. O to samo nawoływał z ambony. Strach, jak również możliwość „zwolnienia dziecka od obowiązków szkolnych”, co niektórzy uważali za rodzaj walki z okupantem, spowodował, że na 348 uczniów (rok 1943) do szkoły w Bystrej uczęszczała połowa dzieci.

Tadeusz Uczniak

W czasie ferii letnich zmarł s. p. mjr. Józef Sławiński - proboszcz w Jordanowie. Jego wspomnienie umieszcza się w kronice, gdyż zmarły był patriotą, bo w czasie okupacji śpiewał przez rok w kościele jordanowskim „Boże coś Polskę”, a w r. 1939 jeździł po miejscowościach należących do jego parafii w miesiąc porządku, by zachęcić do szkoły, które jeszcze nie były wyzwolone od paragonów roku szkolnego 1939/40. Z ambony nawoływał ludzi w czasie okupacji do regularnego posyłania dzieci do szkoły. Cześć Jego pamięci.

Zapis w kronice szkolnej dokonany przez kierownika szkoły w Bystrej Bazylego Hrywnę